

проектів в різноманітних центрах культури, закладах освіти, державних установах влади, музеях та комерційних компаній. Запит соціокультурної сфери потребує нового організатора з функціями багатозадачності та громадсько-правовою позицією. Усі люди мають прагнути самозбереження і продовження роду, шукати істину та істинного Бога, поважати гідність кожної людини. Продовжує розвиватися ідея загальної рівності людей [2, с. 72]. Окрім того, формується нова модель навчання, нові програми та новий імідж викладача в теоретично-практичному сенсі. Держава зацікавлена в новому потенційному кадровому забезпеченні для зростання добробуту держави.

Нині зростання глобального інформаційного середовища сприяє динамічній трансформації існуючих країн світу в сучасні прозорі та демократичні. Права людини зазнали тривалого історичного шляху: від часу міфологічного та наївного їх усвідомлення – до теоретико-наукового обґрунтування. За сутністю права людини, як вважають дослідники філософсько-правових проблем, окреслюють простір, що забезпечує кожній людині умови її самореалізації, тобто простір її особистісної автономії [3, с. 164]. Україна спрямована на прозору політику та правове забезпечення, адже кожен громадянин має право на інформаційну доступність і саме співпраця допоможе швидше і якісніше сформувати нову правову культуру соціуму. Студентство потребує трансформації як в групових методах навчання так і в процесі самостійної роботи. Успішність освітніх перетворень, пов'язаних із поліпшенням якості освіти, залежить від ефективності управління якістю освіти на різних рівнях управління [4, с. 142]. Метою створення нової форми організації заходів з правового ракурсу в культурній галузі є:

- задоволення культурних потреб;
- збереження історико-культурної спадщини;
- вільний розвиток відносин між студентами різних вузів, їх зміцнення правової культури;
- важливість підвищення активності студентів;
- висвітлення нової форми співпраці;
- створення інформаційних ресурсів довідкових каналів.

Всі вищезазначені аспекти мотивують студентів двох різних фахових напрямків знаходити взаємодію крізь уже застосовані форми співпраці (дебати, круглий стіл, публічні виступи, дискусії, тощо) та віднаходити нові – перформенс, театралізовані ділові ігри, проекти-презентації, стартапи, бранчі, flipped-learning, що сприяють поліпшенню діяльності та підготовки фахівців, як майбутній кадровий потенціал. Професіоналізм кадрового потенціалу державного управління забезпечує внутрішньодержавну збалансованість і зовнішнє (міжнародне) позиціонування держави, що визначально впливає на подальший і сталий соціально-економічний розвиток.

Сутність культуротворчих заходів полягає в задоволенні потреб організації в обізнаних фахівцях своєї справи, завдяки яким установа державного значення або ж бізнес напрямку отримує ту реалізацію ідей, яку розраховувалось. До того ж, організація дає можливість розвиватися кожному фахівцю культурних індустрій та правових установ, незалежно, оскільки співробітник – це найцінніший капітал, основний актив організації, який потрібно берегти і давати йому можливість розвитку в цій структурі для її подальшого процвітання.

Література

1. Гончаренко О.М. Права людини в Україні: навч. Посібник. Київ: Знання, 2008. 207 с.
2. Гіда Є.О. Деонтологічні засади забезпечення прав і свобод людини та громадянина працівниками міліції у сфері правопорядку: монографія. Київ: ФОП О.С. Ліпкан, 2011. 416 с.
3. Кравець В.М., Кушерець С.О., Кушерець В.І., Кушерець С.О. Антропологія права: навч. посіб. За ред. В.І. Кушерець. Київ: Знання України, 2011. 223 с.
4. Сиченко В.В., Рибкіна С.О. Особливості державного управління у сфері освіти. *Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ* : зб. тез III Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 18–19 квітня 2019 року, Харків, 142 с.

Сендецький Андрій,

аспірант Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ТЕАТРАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЧАТКУ ХХІ СТ.: ОСМИСЛЕННЯ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР СУСІДІВ І СТРАТЕГІЯ ЙОГО ВИВЧЕННЯ

Сучасні глобалізаційні процеси у світі в цілому та в Україні зокрема нівелюють/трансформують культурно-мистецьке різноманіття. Особливо виразно це простежується у театральному мистецтві. Необхідність вивчення комплексного процесу змін, запозичень, адаптацій у галузі театального

Міжкультурний потенціал соціокультурної послуги: від теорії до практики...

мистецтва, яке демонструє рефлексію на динаміку виникнення–засвоєння–інтерпретації кожного соціокультурного явища, є гостро актуальною. Потреба ґрунтовного культурологічного аналізу кращих комунікацій театральних колективів зумовлена використанням їх у творчих практиках у майбутньому. Прогностика уможливить обрати оптимальні шляхи посилення українсько-польського культурно-мистецького діалогу, виявити еволюційні шляхи й характер культурного трансферу. Поняття різновиду культурного діалогу – культурного трансферу, яке виникло ще в 1980-х рр. серед французьких філологів, набуло універсального значення і стало прийнятним для низки гуманітарних галузей науки.

У дослідженні культурного трансферу вивчаються:

– початкова культура – сфера усталених світоглядних уявлень, моралі, традицій, у тому числі мистецьких традицій одного середовища;

– цільова культура – ареал іншого середовища з усталеними світоглядними уявленнями, мораллю, традицією, у якій експортується/трансферується початкова культура завдяки інстанції-посереднику;

– інстанція-посередник – галузь, форма культури, яка є комунікатором культурного трансферу;

– процеси впливу одного явища на сформоване інше явище.

Попередній аналіз історіографії показав, що науково-дослідницьких праць з дискурсу культурного діалогу зовсім обмаль, наприклад: Д. Лобачьова (2010) [2], Д. Пік (2013) [5], С. Проскурін (2015) [3], М. Гарбузюк, (2017) [1], Г. Сиваченко (2019) [4].

Мета дослідження – розкрити специфіку і показати динаміку розвитку міжнародної творчої діяльності польських та українських культурних осередків у галузі театральнo-сценічного мистецтва, їх можливі різнорівневі взаємовпливи упродовж 2004–2020 рр. на основі аналізу матеріалів мас-медіа та польових досліджень.

Для досягнення мети постають завдання дослідження:

– з'ясувати ступінь наукової розробки досліджуваної проблеми;

– проаналізувати існуючу джерельну базу дослідження і доповнити її новою корисною інформацією, здобутою під час вивчення проблеми;

– визначити основні чинники, що спричинили культурний діалог означеного періоду у польсько-українських театральнo-практичних контактах;

– означити рівні взаємовпливів культури-транслятора (початкової культури) і культури-реципієнта (цільової культури), з'ясувати інтенсивність впливу інших культур на досліджувані ареали;

– вивчити динаміку розвитку культурно-творчого діалогу між Польщею та Україною, при можливості вказати сильні і слабкі сторони діяльності у цій галузі місії амбасад та недержавних осередків обидвох країн;

– виявити особливості проведення культурно-мистецьких проєктів (культурних обмінів, гастролей, фестивалів, перформансів тощо) на території Польщі та України державних колективів і недержавних, аматорських театрів;

– з'ясувати діапазон культурного трансферу у польсько-українському діалозі театральнoї галузі й окреслити прогностику міжнародних культурних контактів;

– завдяки формальному підходу створити діаграми, схеми, таблиці, які ілюструють усі етапи дослідження: емпіричного збору матеріалу; аналітичні результати, прогностику.

Об'єкт дослідження – форми і тематика культурного діалогу, який виразно позначився на мистецьких проєктах українських і польських театральних колективів. Предмет дослідження – польсько-українські творчі контакти у галузі театральних практик упродовж п'ятнадцяти років. Територіальні межі – політико-адміністративні території сучасної Польщі та України. Хронологічні межі – з кінця 2004 р. до початку 2020 рр., оскільки нижню часову межу обумовлено з часу вступу Польщі в Європейську Унію, а в Україні – з часу перемоги Помаранчевої революції в країні. Натомість верхня часова межа обумовлена світовою пандемією та обмеженням у міжнародних зв'язках, пов'язаних з Covid-19 для обидвох країн дослідження. Серед методів дослідження пріоритетними обрано: компаративний (історико-порівняльний), інформативний, культурологічний, формально-аналітичний, метод опитування (інтерв'ю, анкета), системний аналіз.

Шляхи розв'язання поставлених завдань:

– опрацювання інформації про міжнародні культурно-мистецькі контакти упродовж 2004–2020 рр. у періодичних виданнях друкованого формату і теле-радіо-медіа, а також тематичних веб-сайтах, репертуарних афішах;

– опитування (інтерв'ю, анкети) респондентів про творчі контакти польсько-українських театральних комунікацій.

Основні осередки теоретичних досліджень у Польщі: Театральний інститут у Варшаві, Польська академія наук, Бібліотека Варшавського університету, Національна бібліотека у Варшаві, Бібліотека Академії красних мистецтв, Бібліотека Ягеллонського університету у Кракові, Бібліотека Академії красних мистецтв у Кракові, Театральний інститут у Вроцлаві, Бібліотека Вроцлавського університету, Національний заклад імені Оссолінських у Вроцлаві.

Основні осередки практичних досліджень у Польщі: у Варшаві – Великий театр Національна опера, Національний театр у Варшаві, Повшехні театр, Театр Бай тощо; у Вроцлаві – Вроцлавська опера, Польський театр у Вроцлаві, Вроцлавський ляльковий театр тощо; у Кракові – Театр імені Юліуша Словацького (Краківська опера), Національний Старий театр імені Гелени Моджеєвської, Театр Гротеска та ін.

Основні осередки теоретичних досліджень в Україні: у Києві – Національна наукова бібліотека імені Ярослава Мудрого, Національна бібліотека імені В. І. Вернадського; бібліотека Польського Інституту; у Львові – Львівська національна бібліотека імені Василя Стефаника, Львівська обласна наукова бібліотека, Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка, Наукова бібліотека Інституту народознавства Національної академії наук України; в Одесі – Одеська національна наукова бібліотека; Одеська обласна універсальна наукова бібліотека імені М. С. Грушевського.

Основні осередки практичних досліджень в Україні: у Києві – Національний академічний театр опери та балету України імені Т. Г. Шевченка, Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка, Київський академічний театр ляльок, а також незалежні й аматорські театри; у Львові – Львівський національний академічний театр опери і балету імені Соломії Крушельницької, Львівський національний академічний драматичний театр ім. М. Заньковецької, Львівський академічний обласний театр ляльок. Львівський авторський драматичний театр «ScenA8» та інші, зокрема аматорські театри; в Одесі – Одеський національний академічний театр опери та балету, Одеський театр музичної драми, Одеський театр ляльок, а також незалежні й аматорські театри.

Осмилення діалогу культур сусідів на сучасному етапі передбачає ретроспективу театральних практик у Польщі та Україні в минулому, культурно-мистецькі українсько-польські міжнародні проекти 2004–2020 рр., у тому числі гастролі державних колективів, творчий діалог недержавних театрів, тематичні фестивалі, карнавали, перформанси. Вивчення такого діапазону українсько-польського культурного трансферу у театральній галузі уможливить точніше моделювати перспективи мистецького діалогу у майбутньому.

Література

1. Гарбузюк М. Початки театральних імагологічних студій у працях Івана Франка. До історіографії дослідження польсько-українських мистецьких стосунків. *Художня культура. Актуальні проблеми*. Київ, 2013. № 13. С. 136–153. DOI: <https://doi.org/10.31500/1992-5514.13.2017.134057>
2. Лобачёва Д. Культурный трансфер: определение, структура, роль в системе литературных взаимодействий. *Вестник ТПУ*. Томск, 2010. №8. С. 23–27.
3. Проскурин С. Культурные трансферы: проблемы кодов: монография / под ред. С. Г. Проскурина; Новосиб. гос. ун-т. Новосибирск: РИЦ НГУ, 2015. 224 с.
4. Сиваченко Г. Культурный трансфер – нова компаративістична методологія вивчення взаємодії культур. *Слово і час* Київ, 2019. № 3. С. 71–81. DOI: 10.33608/0236-1477.2019.03.71-81
5. Pick D. Czym jest transfer kultury? Transfer kultury a metoda porównawcza. *Możliwości zastosowania transferts culturels na gruncie polskim*. In *Zielińska M., Zybur M. (ed.). Monolog, dialog, transfer. Relacje kultury polskiej i niemieckiej w XIX i XX wieku*. Wrocław: Centrum Willy'ego Brandta, 2013. P. 93–108.

Чепелюк Юлія,

аспірантка Київського національного університету культури і мистецтв

ЦИФРОВА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ «М'ЯКОЇ СИЛИ»: ПЕРЕВАГИ І РИЗИКИ

Стрімкий розвиток цифрових технологій, без перебільшення, революційно змінив форми взаємодії між людьми, суттєво вплинувши на соціально-економічні, політичні та соціокультурні процеси по всьому світу. Зокрема, поява інтернету і глобальних соціальних мереж дала поштовх до використання цифрових технологій в якості інструмента культурної політики держав. Дипломатія, яка раніше була відносно «закритою» сферою діяльності, завдяки розвитку цифрових технологій стає все більш відкритою для громадян. Хоча традиційні форми дипломатії як і раніше домінують, але все більша кількість державних і громадських організацій використовують цифрові технології для спілкування, збирання інформації і просування цінностей усередині країни та за кордоном.

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

**Культурні та мистецькі студії XXI століття:
науково-практичне партнерство**

*Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв*

10 листопада 2021 року

Київ – 2021

УДК 7.01:008
К 90

Культурні та мистецькі студії ХХІ століття: науково-практичне партнерство: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 10 листопада 2021 р. М-во культ. та інформ. політики України; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. Київ: НАКККіМ, 2021. 164 с.

Збірник матеріалів присвячено теоретичним і практичним аспектам міжкультурного потенціалу соціокультурної послуги, висвітленню міжнародного та вітчизняного досвіду в царині культурної і креативної індустрії, особливостям управління в сфері культури і мистецтва. Крім того, змістовно окреслено питання інформаційної, бібліотечної та архівної справи в соціокультурних процесах сучасності. Практично цінними є матеріали, присвячені: сценічному та аудіовізуальному мистецтву; музичному мистецтву; дизайну і рекламі; хореографічній культурі сучасності; культурним і мистецьким практикам в умовах гібридних викликів.

Рекомендовано науковим співробітникам, працівникам бібліотек, викладачам і студентам закладів вищої освіти та широкому колу читачів.

Редакційна колегія:

Чернець В. Г., ректор Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор філософії, професор, заслужений працівник освіти України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, академік Академії наук вищої освіти України, член Національної спілки журналістів України (*голова*)

Телячий Ю.В., перший проректор з науково-педагогічної роботи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор історичних наук, професор

Степаненко Л.М., проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор педагогічних наук, доцент

Денисюк Ж.З., завідувачка відділу наукової та редакційно-видавничої діяльності Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор культурології

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
(протокол № 5 від 30 листопада 2021 року)*

Позиція авторів може не збігатися із позицією редакційної колегії збірника
Автори несуть повну відповідальність за викладений матеріал

© Автори матеріалів, 2021
© НАКККіМ, 2021

Наукове видання

**КУЛЬТУРНІ ТА МИСТЕЦЬКІ СТУДІЇ ХХІ СТОЛІТТЯ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНЕ ПАРТНЕРСТВО**

Матеріали II Міжнародної
науково-практичної конференції

*Редактори: Ж. З. Денисюк, Л. М. Міненко
Верстка та макетування: Л. М. Міненко*

Підп. до друку 30.11.2020. Формат 60x84 ¹/₁₆.
Папір друк. апарат. Друк офсетний. Обл.-видав. арк..17,09
Умов. друк. арк. 15,03. Зам. . Тираж 100.

Видавець і виготовлювач
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
01015, м. Київ, вул. Лаврська, 9.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
ДК № 3953 від 12.01.2011.